

SØNDERJYLLAND RUNDT

30 alsiske vikingers uforglemmelige rejse:

Fantastiske Pete Seeger var vor vært på hele USA-turen

30 gæve vikinger fra Als er netop vendt hjem fra et uforglemmeligt togt hinsides »dammen«. Det mægtige USA. Og alle er enige om, at togtet var vellykket.

Den 30. juni satte de 30 besætningsmedlemmer fra vikingskibet Sebbe Als sig til rette i søderne i en jumbojet med kurs mod New York. Her ventede der dem en fantastisk tur med et hav af oplevelser. Den verdenskendte folksanger Pete Seeger og hans kæmpe-

re mod-forurenings gruppe Clearwater stod som værter under hele turen for Sebbe Als-folkene, og de gjorde deres til, at opholdet blev behageligt for sønderjyderne. Efter landingen i Kennedy-lufthavnen i New York blev alsingerne ført direkte til Central

Park, hvor Pete Seeger gav koncert til ære for Sebbe Als. Alle besætningsmedlemmer kom på scenen og måtte bl. a. give forskellige numre.

Sang »Rosellil og hendes moder« for tusinder

— Vi diakede op med »Rosellil og hendes moder« for de mange tusinde tilhørere, og det gik vældigt godt, siger Sebbes skipper, Carl Otto Larsen, som helst

bare vil kaldes Carl Otto eller »Skimmel« på grund af sit grå hår.

Det var en vældig oplevelse, og Pete Seeger var helt fantastisk.

Carl Otto fortæller, at koncerten indbragte 2.600 dollars. De 2.000 fik besætningsmedlemmerne på Sebbe Als til opholdet i USA.

— Pete Seeger var simpelt hen fantastisk, siger Carl Otto. Han er i stand til at tryllebinde folk med sine store musikalske evner. Under hele den sidste del af turen var vi sammen med ham, bl. a. boede vi en nat i hans dejlige, primitive tømmerhus på en fjeldskræning.

I alle de små byer, som Sebbe Als besøgte på rejsen op og ned ad Hudson floden, gav Pete Seeger koncerter og Sebbes besætning medvirkede.

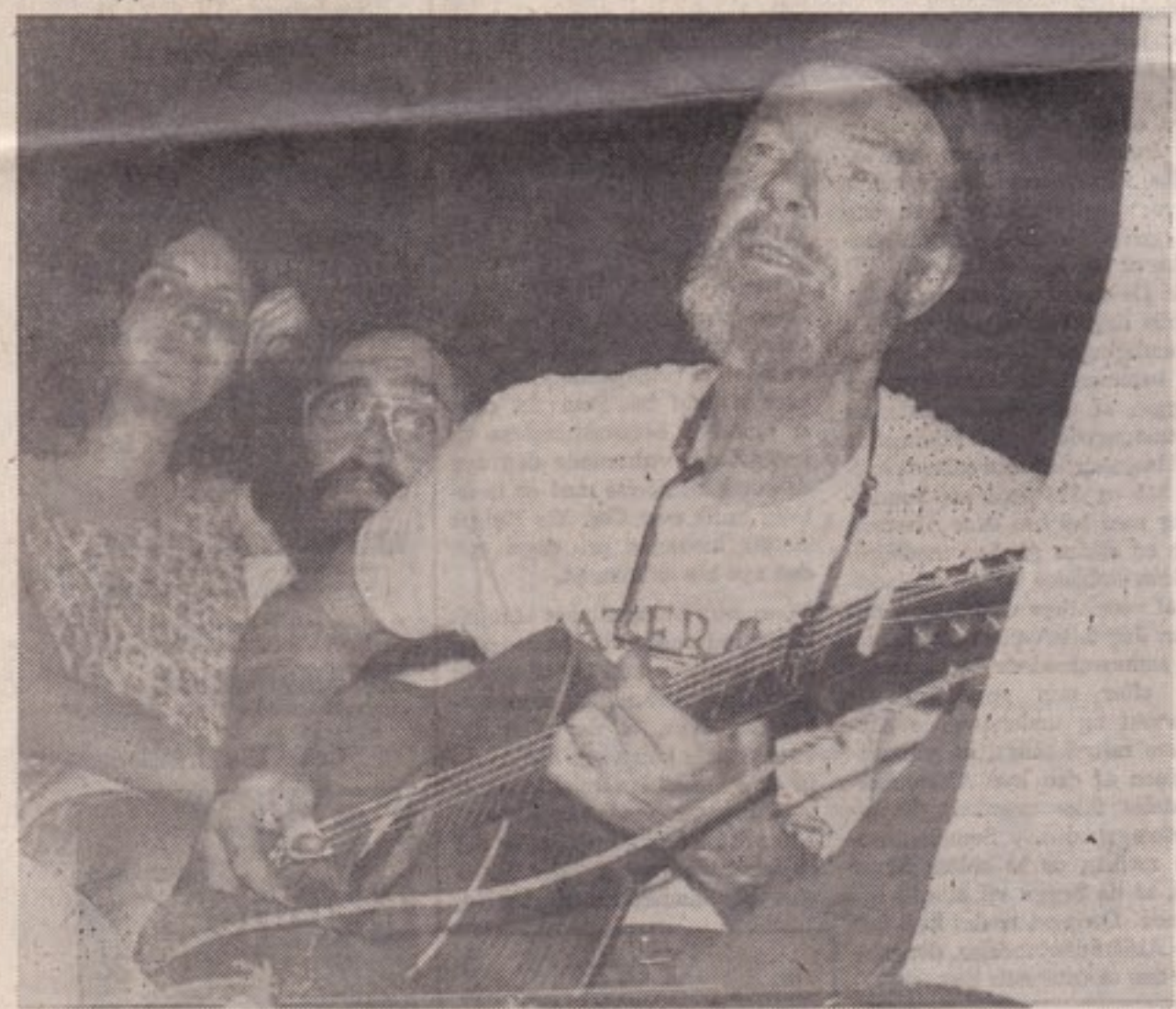
Digtede sang om Sebbe

— Pete improviserede en aften en sang om Sebbe Als og om os. Han simpelt hen rystede en dejlig sang og ord ud af ærmerne, fortæller Carl Otto. Pete og Carl Otto er på samme alder, 56 år.

— Vi har begge tre børn, og vi blev enige om, at vi faktisk kunne have været brødre, siger Carl Otto. Pete er egentlig ikke ret kendt i USA. Han er ikke vellydt af myndighederne på grund af sine stærkt kritiske sange mod forurening o. l., og han hører f. eks. aldrig i radio eller fjernsyn i USA.

Men de unge er villige med ham, og han kunne samle fulde huse alle steder, han kom i frem. Hans organisation, Clearwater, tæller 4.700 medlemmer i New York-området.

Rejsen til Amerika har været en enorm inspiration for Sebbe Als, og måske kommer der i fremtiden forskellige initiativer fra skibslavet.

Pete Seeger var vært under hele turen. Den verdenskendte folksanger spillede og sang for og med vikingskibets besætningsmedlemmer.

Ung Sebbe Als-deltager:

Jeg fandt et pigelig ved broen

Brooklyn-broen i New York er meget høj. Dybt under broen fandt et af medlemme af Sebbe

Als' besætning, Peter Møller, et pigelig liggende på et klippefremspring.

— Jeg sejlede forud for Sebbe i en politi-motorbåd for at fotografere vort skib. Pludselig fik jeg øje på en hvid klat på et klippefremspring ved broen. Politimanden vidste straks, hvad det var — et lig. Han gav besked over radioen, og liget af selvmorderen blev hentet, fortæller Peter Møller til »Jydske«.

— Politimanden var ikke særligt berørt over dette. Det er noget, der sker dagligt ved denne høje bro, siger Peter Møller.

Kun én druknede

Den kæmpestore seljeregatta, som Sebbe deltog i, med omkring 300 sejlskibe forløb faktisk bedre end ventet. Kun én druknede.

— Fjernsynsstationerne og radioerne forudsagde, at mange ville drukne og endnu flere ville dø af hedeslag, siger Peter Møller. Men det kom altså ikke til at holde stik. Besætningen på Sebbe Als havde ingen menneskelige uheld undervejs, siger Peter Møller.

— Regattaen op ad Hudson floden indledtes i fint vejr og i god medvind, fortæller Sebbes skipper Carl Otto. Men så fra det ene minut til det andet slog vinden om, og et forfærdeligt uvejr brød løs. Alle sejlskibene måtte i hast bjerge sejlene og sætte motoren igang. Vi blev påbudt at sejle med motor, men var meget imod det. I løbet af få minutter knækkede den da også

af, og vi måtte ro resten af vejen i voldsomt uvejr. Men det gik godt.

Hele regattaen blev dækket af alle fjernsynsstationer i USA og Canada, og Sebbe var med alle steder.

Fandt gammel sønderborger på alderdomshjem i USA

— Jeg bor very nice her, men Sønderborg er den bedste. Sådan sagde en 85-årig gammel dame til flere af medlemmerne på Sebbe Als. Hun kunne på sit gebrokkede dansk fortælle, at hun var født i Sønderborg og levede her de første år af sit liv. Nu bor hun på et alderdomshjem i New York med gamle danske indvandrere.

— Hun kunne simpelt hen tale om Als, så vi fik hjemve, siger skipper Carl Otto Larsen til »Jydske«. Hun rejste til USA for 70 år siden — altså da hun var 15 år. Næsten alt hendes dansk er væk, men hun kan da huske nogle forskellige gløser.

Tekst: Sorgi

Mødte Lise Ringheim og Henning Mouritzen

Den 4. juli var der »Rebild-fest« i byen Preston, og her var sønderjyderne på besøg lige før det gik løs.

— Vi mødte Lise Ringheim og Henning Mouritzen, som deltog i festen, fortæller besætningsmedlem Peter Møller. Desuden så vi Hakon Mielche, den kendte rejsebogsforfatter.

— Vi så uddrag i det amerikanske fjernsyn af Rebildfestlighederne i Danmark. Man var enormt foragede over »indianer-demonstrationen«, og mange spurgte os, hvordan man kunne gøre sådan noget, når dronningen talte, fortæller skipperen Carl Otto.

De boede i atomsikret kælder-rum

De 30 Sebbe Als-folk blev i New York indkvarteret i et atom-sikret kælder-rum på Manhattan. I øvrigt et af de hårdeste steder i byen.

— Vi blev indkvarteret i USA's største fritids-center og blev i forvejen advaret mod at bo i den bydel. Men det tog vi os ikke af, og vi fortrød det heller ikke, siger skipper Carl Otto. »Henry Streets Settlement« hed fritidscenteret, og det var for neger-børn, puertoricanske og kineserbørn i området. Her fik Sebbes besætning tildelt en gymnastiksal i kælderen, og den var atomsikret.

Alle steder i USA har man atomsikrede rum. Også her i mammut-centret, som i gadenumre strækker sig fra nummer 265 til 309.

Alt i USA er simpelt hen stort, selv regndråberne er i kæmpeformat. Når det regner i New York, kan man mærke det, siger Carl Otto. Men det var dejligt, når vi ind imellem måtte ro, at få en skyllt.

Sebbe Als passerer her Frihedsgudinden ved indsejlingen til New York. Et flot syn for de 30 alsinger.

Amerikanerne er enormt gæstfrie

— Vores største oplevelser i USA var simpelt hen at møde den almindelige amerikaner. Jeg har været i utallige lande som spejder, men aldrig har jeg mødt så stor en gæstfrihed og så mange menneskelige værdier som hos den almindelige amerikaner.

Så rosede udtaler skipperen på Sebbe Als sig om amerikanerne. Besætningsmedlemme fik rig lejlighed til at møde og tale med den amerikanske arbejder, arbejdslose, kontantmand og studerende, og alle var enige om, at amerikanerne er stortruede mennesker.

— Vi rejste derover med lidt blandede følelser over for amerikanerne, siger Carl Otto. Men lige meget, hvor vi kom hen i

landet, mødtes vi med en menneskelig velvilje og rarhed, som jeg aldrig før har mødt. Jeg tror, vi alle er vendt hjem som pro-amerikanere i menneskelig forstand. Jeg tænker i den forbindelse overhovedet ikke på noget politisk.

Fik alt tilbudd

Amerikanerne var ved at vælte over hinanden for at gøre det godt for os. Når vi enkeltvis eller flere mødte folk på gaden, fik vi tilbudt mad og cigaretter, og jeg ved ikke, hvor mange flasker whisky og gin vi blev besnækket med af velvillige amerikanere.

Trods mange store oplevelser og indtryk tør jeg nok påstå, at det

bedste, vi har med os hjem, er de menneskelige indtryk af amerikanerne. Vi kunne lære noget af dem, siger Carl Otto.

Besætningen er også vildt betaget over Clearwater-gruppens store arbejde for, at sønderjyderne skulle have det godt og ikke lide nogen nød. Søde og rare var de og altid med smil på læberne.

— Samme gode behandling fik vi på fritidshjemmet, hvor en farvet var chef for hele arrangementet. Han var meget dygtig, og det danske konsulat var glad for at have ham til at hjælpe. Mr. Preston hed han.

Alle steder fik de 30 mand fra Sebbe Als tilbudt at komme igen en anden dag — enten alene eller flere. Ligeledes tilbød al-

singere amerikanerne at besøge Augustenborg, og deres ophold i USA har givet en uvurderlig reklame for byen og for Als som helhed.

— Vi venter, at rejsen til USA vil skabe en bølge af udvekslinger, de to lande imellem, siger Carl Otto. Allerede nu er der forbindelser i gang.

Mad — ingen kød

De eneste uheld, sønderjyderne havde derovre, var en forslået tå og lidt maveonde hos forskellige. Dette skyldtes måske den fremmede mad, som næsten ikke bestod af kødretter.

— En gang imellem fik vi kyllinger, men ellers bestod maden af ris, urter, majs, salat, vandmelon o. l. Ind imellem fik vi dog danske frikadeller og leverpostej, og det var skønt, siger Carl Otto.

Sebbe Als besøgte mange småbyer — på Arhus' og Sønderborgs størrelse — op ad Hudson Floden. Alle steder blev skibets besøg mødt af en talrig skare journalister og fotografer. Og aviserne bragte store artikler om »Vikingeres komme«. Jo, amerikanerne har fundet ud af, at Danmark ikke er en by i Sverige.

Troede vi var fly-pirater

Et spejderbælte og en metrisk i bunden af en kuffert bragte to fra besætningen på Sebbe Als i store vanskeligheder i Portland Lufthavnen nord for New York.

Chr. Nissen og Carl Otto samt tre andre var en dag på tur til en bådebygger, Lance Lee. De måtte benytte rutefly for at komme derop, og sikkerhedsforanstaltningerne er meget skærpe i de amerikanske lufthavne.

— Da jeg gik igennem dette bibi-apparat, som man bruger til at aflære våben, bibbede apparatet som en gal, fortæller Carl Otto. De undersøgte mig ekstra grundigt, men først da jeg gik igennem apparatet med hånden for mit spejderbælte, fandt de årsagen. Chr. Nissen kom i endnu større vanskeligheder. Apparatet gjorde store udslag, da hans kuffert

blev trukket igennem. Havnepolitiet gennemrodet alt hans kram for til sidst at finde en lille metrisk i bunden af kufferten. Men alt gik godt, og de fik lov til at forlade lufthavnsbygningen, da man havde opklaret sagen.

Så dronning Elisabeth

Da besætningen en dag var på tur i New York, blev de dirigeret ad lange omveje. Årsagen var, at den engelske dronning Elisabeth var på besøg, og store sikkerhedsforanstaltninger var sat i gang.

Fire af os så dronningen, da hun kørte forbi i bil, fortæller Carl Otto. Men det tog os nogle timer ekstra at komme igennem New York på den bekostning. I forvejen er New York så stor, at det er håbløst at finde rundt.

Logbogen

30. juni: Den 30 mand store besætning letter i jumbojetten fra Kastrup med kurs mod New York. Bliver modtaget af over tusinde mennesker og ført til Central Park, hvor de giver koncert sammen med den verdenskendte folksanger, Pete Seeger. Køres til USA's største fritidshjem i Henry Street, som ligger i den hårde del af New York.

1. juli: Besætningen henter skibet i Port Elisabeth ved Brooklynbroen, fra Atlantic Center Lines havn. Velkomstmarty i Historisk Samfundes maritim-afdeling i New York.

2. juli: Hele besætningen rundt og se New York.

3. juli: Bustur til byen Croton, hvor man fejrer »Rebildfest«. Møder her Lise Ringheim og Henning Mouritzen og rejsebogsforfatteren Hakon Mielche. Tilbage til New York og med Sebbe Als til startpladsen for den kæmpestore seljeregatta syd for New York.

4. juli: Regattaen starter. 6 millioner mennesker følger skibene langs Hudson floden, desuden alle USA's fjernsynsstationer. Sebbe Als er en af hovedpersonerne i alle selskabers transmissioner.

Kraftigt tordenvejr bryder løs under sejladsen, og alle skibe bjærges sejlene og sætter motoren i gang. Sebbe's motor knækker af og besætningen må ro.

Efter sejladsen til byen Younkers, hvor mange tusinde mennesker modtager Sebbe, og byens borgmester overrækker byens nøgle.

5. juli: På sejltur til Croton. Fremmede lods sejler Sebbe på grund, og skibet knækker roret. Heldigvis har skibet reservetur. Modtaget i Croton af tilstrømmende motorbåde, og en vandflyver skaber høje belger og en vanskelig situation for Sebbe. Sort af mennesker på bredden. Her slutter Pete Seeger sig til Sebbes besætning og er sammen med den resten af turen. Indkvarteret i stor spejderlejr.

6. juli: Besætningen besøger dansk alderdomshjem og snakker med de gamle beboere, som mindes deres gamle land. Derefter sættes kursen op ad floden mod Pete Seegers store tømmerhus. Her bor de sammen med Pete Seeger og konen Toshi. Man synger og hygger sig og har det rart.

7. juli: Besætningen tager sydpå igen til byen Nayack, hvor modtagelsen ligeledes er stor, og her giver Sebbes medlemmer og Pete Seeger også koncert for de fremmede.

8. juli: Tidligt op, ned ad floden ved håndkraft. Det er en drøj tur i den hårde varme. De seks piger i besætningen tager deres tørn ved årene. Målet er Port Elisabeth, hvor Sebbe Als igen skal ruller ind på Atlantic Container Lines store skib og sendes tilbage til Danmark. Besætningen tager tilbage til fritidscenteret. Fem mand flyver til en lille by nord for New York til en bådebygger, Lance Lee. Her tilbringer de natten.

10. juli: Klokker 6.00 ringer Carl Otto til Danmarks Radios Sejlredaktion og bliver interviewet. Tilbage til de andre. Afskedsparty på det danske konsulat for Sebbe Als-besætningen, og videre på en sejltur med Pete Seegers slup »Clearwater«. Efter et besøg på Verdensudstillingen bliver de 30 mand kørt til Kennedy Lufthavnen, hvorfra turen går hjemad til Danmark igen.

Sebbe Als sejlede flere gange gennem New York for fulde sejl, og der var meget at kigge på for sønderjyderne. Skyskraberne tårnede sig op, og endeløse rækker af havnekajer lå og forfaldt. Det nye container-system har næsten fuldstændigt fortrængt de gammeldags lossemetoder fra havnen i New York.